

*Pachnąca lasem,
lśniący lampkami,
stoi choinka dzisiaj
przed nami.
Krasnali siedem, jeży
piętnaście i
mnóstwo bombek, pa-
trzcie tu, patrzcie!*

*Bożonarodzeniowe
choinki błyszczą w
każdym zakątku ziemi.
I dobrze, wszak to
święteczny zwyczaj.
Świąt bez choinki nie
wyobraża sobie chyba
nikt.*

Złote drzewko

Rynek choinkowych ozdób i światełek szybko przejęli Japończycy, a Daleki Wschód w ich produkcji jest obecnie światowym liderem. O tym, jak dużą wagę przywiązują do choinkowych świecidełek, niech świadczy fakt, iż jedna z japońskich firm jubilerskich wystawiła na sprzedaż bożonarodzeniową choinkę wykonaną w całości ze szczerzego złota.

Złote „drzewko” ma 2,4 m wysokości i ok. 1,2 m średnicy. Zostało wykonane z 40 kg czystego złota, a ozdobione 50 postaciami z bajek Disneya: Myszka Miki, Dzwoneczkiem z „Piotrusia Pana”, Kopciuszkiem, które wycięto ze złotej blachy i przepasano kokardami – również ze złota. Nad jego wykonaniem przez dwa miesiące trudziło się 10 wysokiej klasy rzemieślników. Cena? Bagatela – 4 miliony dolarów. Nie jest to jednak najdroższa choinka na świecie. Miano tej zajmuje bowiem 13-metrowe drzewko bożonarodzeniowe, które postawiono w hotelu Emirates Palace w Abu Zabi. Wisi na niej tyle ekskluzywnych ozdób, że całość wyceniono na ponad 11 milionów dolarów.

Świąteczna choinka

Podczas Świąt Bożego Narodzenia może zabraknąć wielu rzeczy. Nie dziwi brak śniegu, a nawet liczba potraw może być okrojona do minimum. Nikt jednak nie wyobraża sobie magicznych świąt bez choinki lub choćby kilku iglastych gałęzi ozdabiających dom. Choinka podczas świąt jest tak ważna, że gdy na początku grudnia w Brukseli, na rynku Grand Place, zamiast prawdziwej choinki prosto z lasu, stanęła elektroniczna konstrukcja w kształcie drzewa, Belgowie byli oburzeni. Nawet turyści uznali, że

drzewo ze świecących paneli jest „oryginalne, ale ze Świątami Bożego Narodzenia nie ma wiele wspólnego”.

W naszej świadomości choinka wydaje się być tak bardzo starym polskim i litewskim zwyczajem. Tymczasem, tradycja związana z bożonarodzeniowym drzewkiem narodziła się w XVII wieku w okolicach Strasburga. Niemal natychmiast od Niemców zwyczaj choinki wraz z jej ozdabianiem przejęli Anglicy, skąd przepłynął on przez ocean na wschodnie wybrzeże Ameryki Północnej.

ALFABET DOBRZYCH MANIER

Uwaga – może mieć różne natężenie, ale zawsze tę samą wagność. Trzeba uważać na lekcjach, co mówi nauczyciel, ażeby łatwiej było nauczyć się nowych treści. Albo trzeba uważać, kiedy przechodzi się przez jezdnię, bo można ulec wypadkowi i zrobić sobie wielką krzywdę. Uważać trzeba zawsze i wszędzie.

Uwielbienie – rzecz przyjemna, ale nie do przesady. I pamiętajcie, zawsze jest lepiej, jeżeli to ktoś Was uwielbia, a nie Wy sami siebie – wówczas byłoby to śmieszne.

Umiarkowanie – to jest to, o co trzeba walczyć z samym sobą: nie jemy za dużo, bo to smaczne, ale za dużo – niezdrowo; nie mówimy za dużo, bo nasze zdanie stanie się zwykłym gadulstwem; nie bądźmy zbyt skromni, bo zatracimy swoje „ja”.

Dlaczego obdarowujemy się prezentami?

Każdy człowiek ma w sobie głęboko zakorzenione dzielenie się z innymi swoją wiedzą i tym, co posiada. Jedni w większym stopniu inni w mniejszym, jednak to cecha większości ludzi. To, co wyniesiemy z domu rodzinnego, naśladowujemy w przyszłości, zgodnie z tą zasadą w taki sam sposób postępujemy z własnymi dziećmi. Tradycję tę doskonale ukazuje zwyczaj dawania prezentów.

Zwyczaj dawania prezentów jest bardzo stary. Przez wieki zmieniała się moda na przedmioty, którymi obdarowywano bliskich, jak i wydarzenia, z okazji których wręczano prezenty. Najbardziej lubianą tradycją pozostało obdarowywanie się podarkami z okazji Świąt Bożego Narodzenia, lecz nie tylko. Niektórzy, aby sprawić radość najbliższym, szukają świątecznych prezentów niemal przez cały rok. Inni z obłędem w oczach biegają jeszcze w dzień świąteczny po handlowych galeriach.

Trudno dziś jednoznacznie określić, skąd wziął się ten zwyczaj. Niektórzy początki szukają w rzymskich Saturnaliach. Święta na cześć Saturna – boga rolnictwa odbywały się w starożytnym Rzymie każdego roku od 17 do 23 grudnia. Był to czas zabawy i obdarowywania się podarkami. Dzieci dostawały terakotowe lalki, orzechy i astragal. Bogaci

dawali znajomym drobne przedmioty ze srebra, wśród biedoty tradycyjnymi upominkami były świece i gliniane figurki zwane sigilaria. Przedstawały one ludzkie postaci i były symboliczną pozostałością dawnego zwyczaju składania ofiar z ludzi dla Saturna. Każdy bóg miał inną specjalizację i czym innym można było go przebłagać. Podarki otrzymywali też władcy, a nawiązuje do tego chociażby biblijna opowieść o trzech królach, którzy przybyli do Betlejem, by złożyć hołd nowo narodzonemu królowi żydowskiemu. Przynieśli oni w darze Chrystusowi mirrę, kadzidło i złoto. Władcom ofiarowywano drogie kamienie, wspaniałe szaty, a także przyprawy przywiezione z dalekich krajów.

Zasada wzajemności

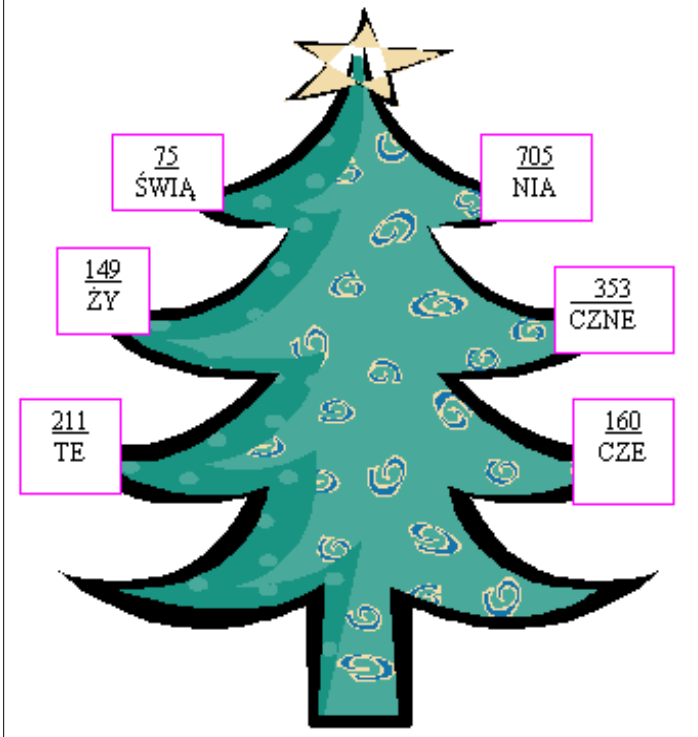
Złota tradycja obdarowywania prezentami to zasada wzajemności.

Zasada wzajemności wykształciła się we wczesnych społecznościach i polegała na wymianie przedmiotów lub żywności, kształtując zależności społeczne takie jak więź społeczna, zaufanie i chęć rekompensaty za podarowany przedmiot.

Zmieniły się czasy i ludzie, ale zasada wzajemności jest jak najbardziej aktualna.

Życzę wszystkim wspaniałych prezentów!

Rozwiąż anagram

75 ŚWIĄ
149 ŻY
211 TE
705 NIA
353 CZNE
160 CZE

128	85	203	98	321	584
+ 21	+ 75	+ 502	- 23	- 110	- 231

ALE DOWCIP!

Lekcja wychowawcza. Nauczycielka pyta dzieci, kim chciałyby zostać, kiedy dorosną.

Dzieci wymieniają zawody piosenkarza, aktora, strażaka, policjanta... tylko Mądrala mówi, że chciałby zostać św. Mikołajem.

— Czy dlatego, że rozdaje prezenty? — pyta nauczycielka.

— Nie. Dlatego, że pracuje tylko jeden dzień w roku!

Dlaczego się męczymy?

Dawno temu, pewien wojownik, który biegł do Aten z nowiną o zwycięstwie Greków nad Persami pod Maratonem, po dotarciu do celu padł martwy z wyczerpania. Przebiegł 40 km, nie zatrzymując się ani na chwilę...

Z pewnością oglądaliśmy w telewizji maratończyków i widzieliście, jak bardzo byli zmęczeni po wyścigu. Zmęczenie występuje wówczas, gdy zapasy energii i tlenu w organizmie przestają wystarczać do wykonania określo-

nej pracy mięśni. Dlatego też, jeśli ćwiczyliście intensywnie, nie powinniście nagle przestawać i siadać na długo. Kiedy nadchodzi zmęczenie, lepiej tylko zwolnić tempo. Natomiast przed rozpoczęciem intensywnych ćwiczeń dobrze jest wykonać odpowiednią rozgrzewkę.

